

**OTVORENI AKCIJSKI INVESTICIONI FOND
JAHORINA KOIN**

NAPOMENE

***uz finansijske izvještaje OAIF-a Jahorina Koin
za period od 01.01.- 31.12.2020. godine***

Banja Luka, februar 2021. godine

1. OSNOVNI PODACI

Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske Broj: 01-UP-51-472-3/18 odobreno je potpuno preoblikovanje AZIF-a u preoblikovanju „Jahorina Konseko Invest “ a.d.Pale. Navedenim rješenjem Društvu je odobren prenos cjelokupne imovine radi osnivanja Otvorenog akcijskog investicionog fonda “Jahorina Koin“ u skladu sa Odlukom o potpunom preoblikovanju AZIF-a u preoblikovanju „Jahorina Konseko Invest“ a.d. Pale broj SK 10/18 od 05.07.2018. godine.

Navedenom odlukom utvrđeno je da se cjelokupna imovina fonda ,prema vrijednosti na dan 30.04.2018. godine u iznosu od 4.702.993,39 KM , a koju čine hartije od vrijednosti , gotovina i potraživanja bude prenešena u otvoreni fond “Jahorina Koin“ zajedno sa ukupnim obavezama fonda u iznosu od 108.822,13 KM.

Dana 19.11.2018. godine Centralni registar hartija od vrijednosti izvršio je registraciju hartija od vrijednosti rješenjem broj 01-15187/18, prva emisija-osnivanje otvorenog investicionog fonda. Udjeli su registrovani kod Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske pod identifikacionim brojem JP-A-14 Nakon upisa prve emisije,udjeli fonda nose oznaku JKIP-U-A, a od 22.11.2018. godine kotiraju na Banjalučkoj berzi a.d. sve do 26.11.2020. godine, kada se udjeli isključuju sa službenog berzanskog tržišta – tržišta udjela otvorenih investicionih fondova.

Poslove Depozitara obavlja Centralni registar hartija od vrijednosti Banja Luka (u daljem tekstu Depozitar) na osnovu Zakona, Pravilnika i Ugovora o obavljanju poslova depozitara.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, predviđeno je da se u Republici Srpskoj pri sastavljanju finansijskih izvještaja primjenjuju:

1. Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI).
2. Prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde.

Osnovu za sastavljanje i objavljivanje finansijskih izvještaja OAIF-a Jahorina Koin čini slijedeća zakonska i podzakonska regulativa:

- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ,
- Zakon o tržištu hartija od vrijednosti i podzakonska regulativa donesena od strane Komisije za hartije od vrijednosti,
- Zakon o investicionim fondovima Republike Srpske,
- Zakon o privrednim društvima,
- Pravilnik o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine fonda po udjelu ili po akciji investicionog fonda,
- Pravilnik o kontnom okviru, sadržini računa u kontnom okviru i sadržini i formi finansijskih izvještaja za investicione fondove,
- Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicionih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara,
- Pravilnik o depozitarima otvorenih investicionih fondova.

Imovina Fona je vrednovana u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili akciji investicionog fonda kojeg je donio regulatorni organa Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Poslovni prihodi

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od dividendi od domaćih i stranih emitenata, prihodi od kamata i drugi.

Prihodi od dividendi se se evidentiraju po donošenju odluke i utvrđivanju vlasničkog prava na isplatu, a ako je naplata povezana sa visokim rizikom, tada se prihodi priznaju u trenutku naplate.

Prihodi od kamata i amortizacije premije (diskonta) po osnovu HOV sa fiksnim rokom dospijeca predstavljaju prihode koje fond ostvaruje po osnovu dužničkih hartija od vrijednosti i po osnovu depozita. Ostali poslovni prihodi podrazumijevaju ostale poslovne prihode koji nisu sadržani u napred navedenim prihodima. Ostali prihodi se knjiže po načelu uzročnosti.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi se evidentiraju na dan njihovog nastanka. Poslovne rashode Fonda čini naknada po osnovu provizije za upravljanje Fondom

Prospektom Fonda definisano je da se naknada za upravljanje obračunava po stopi od 3,5% od korigovane neto imovine.

Članom 94. Zakona o investicionim fondovima je definisano da se naknada za upravljanje obračunava na neto vrijednost imovine fonda na dnevnoj osnovi.

Članom 3. Pravilnika o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po akciji investicionog fonda (Službeni glasnik RS broj 108/15,), definisano je da pri utvrđivanju osnovice za obračun naknade društvu za upravljanje u ukupnu imovinu investicionog fonda na dan vrednovanja uključuju se sve vrste imovine u dijelu koji zadovoljava kriterijume dozvoljenih ulaganja i kriterijume ograničenja ulaganja propisane Zakonom. Neto imovina se koriguje za vrijednosti imovine koja je u prekoračenju.

Realizovani dobici i gubici od ulaganja

Prihode i rashode Fonda čine i realizovani dobici odnosno gubici od transakcija sa ulaganjima. Njihovo evidentiranje u poslovnim knjigama se vrši na dan transakcije.

Realizovani dobici i gubici po osnovu prodaje ulaganja obračunavaju se kao razlika ostvarene prodajne vrijednosti i nabavne vrijednosti.

Ulaganje i vrednovanje portfelja ulaganja

Utvrdjivanje vrijednosti finasijskih sredstava fonda vrši se u skladu sa:

- Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS),
- Međunarodnim standardima finasijskog izvještavanja (MSFI).
- Pravilnikom o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po akciji investicionog fonda te u skladu sa Zakonom o investicionim Fondovima.

Početno priznavanje finasijskih sredstava raspoloživih za prodaju vrši se po kupovnoj cijeni, na dan trgovanja, koja u cijenu pojedinačne transakcije uključuje transakcione troškove koji su direktno povezani sa sticanjem finasijskih sredstava .

Naknadno vrednovanje finasijskih sredstava raspoloživih za prodaju vrši se po fer vrijednosti na dan bilansiranja koje vrednovanje uključuje povećanje odnosno smanjenje vrijednosti sredstava preko ispravke njihove vrijednosti i povećanje odnosno smanjenje vrijednosti kapitala preko revalorizacionih rezervi iskazanih u bilansu stanja.

Za hartije od vrijednosti koje su pribavljene u stranoj valuti za denominaciju u izvještajnu valutu primjenjivan je srednji kurs Centralne banke Bosne i Hercegovine važeći na dan transakcije.

Na osnovu važećeg Pravilnika o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionih fondova, imovina fonda vrednuje se na sledeći način:

Za vlasničke hartije od vrijednosti (akcije), kojima se trguje na tržištu Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine, fer vrijednost na dan utvrđivanja vrijednosti imovine se računa primjenom prosječne ponderisane cijene za ostvarene transakcije na berzi u poslednjih 10 dana kad je bilo trgovanja određenom vlasničkom hartijom u poslednjoj godini.

U slučaju da nije bilo najmanje 10 dana trgovanja u godini fer vrijednost se utvrđuje u iznosu koji je manji od procenjene vrijednosti ili poslednje ponderisane tržišne cijene kada je bilo trgovanje

Vlasničke hartije od vrijednosti (akcije) kojima se trguje u inostranstvu na uređenim tržištima u državi članici EU,OECD I CEFTA fer vrijednost se izračunava na osnovu poslednje cijene ostvarene tog dana na matičnoj berzi emitenta ili berzi koja je definisana kao primarni izvor cijene odnosne hartije od vrijednosti koja je uvrštena na berzansko tržište.

U slučaju trgovanja na uređenim tržištima izvan tržišta država članica EU,OECD I CEFTA, fer vrijednost vlasničkih hartija izračunava se na osnovu ponderisane prosječne cijene te hartije na berzanskom tržištu ostvarenih na dan vrednovanja.

U slučaju nepostojanja cijene na dan obračuna uzima se poslednja cijena u periodu od 90 dana prije dana vrednovanja. Preračunavanje cijene u konvertibilne marke vrši se po kursnoj listi CB BiH na dan utvrđivanja vrijednosti imovine.

Ukoliko nije bilo trgovanja u poslednjih 90 dana tada se fer vrijednost utvrđuje u iznosu koji je manji od procenjene ili cijene na zatvaranju na dan kada je poslednji put bilo trgovanja.

Udjeli u otvorenim investicionim fondovima vrednuju se po vrijednosti neto imovine po udjelu fonda čiji su udjeli stečeni, a koja je objavljena, odnosno važeća na dan vrednovanja.

Ako na dan vrednovanja nije bilo objave ili vrijednost po udjelu nije bila dostupna, fer vrijednost stečenog udjela investicionog fonda je cijena udjela od prethodnih dana vrednovanja.

Dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine vrednuju se primjenom prosječne ponderisane cijene trgovanja postignute na dan vrednovanja, a dužničke hartije kojima se trguje u inostranstvu na tržištima država članica EU,OECD I CEFTA vrednuju se na osnovu poslednje cijene ostvarene tog dana na matičnoj berzi emitenta ili berzi koja je definisana kao primarni izvor cijene odnosne hartije koja je uvrštena na berzansko tržište. Dužničke hartije kojima se trguje izvan tržišta zemalja članica EU,OECD I CEFTA vrednuju se po prosječnoj ponderisanoj cijeni te hartije ostvarenoj na berzi na dan vrednovanja.

U slučaju nepostojanja cijene na dan vrednovanja uzima se poslednja cijena ostvarena u periodu od 90 dana prije dana vrednovanja. Preračunavanje cijene u konvertibilne marke vrši se po kursnoj listi CB BiH na dan utvrđivanja vrijednosti imovine.

Vrijednost neto imovine izračunava se svakog dana.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju sredstva na žiro računu i vrednuju se po nominalnoj vrijednosti.

Potraživanje po osnovu prodaje finansijskih sredstava

Na dan transakcije prodaje u imovini fonda instrumenat se prestaje priznavati, a potraživanje za zaključenu prodaju se počinje priznavati.

Aktivna vremenska razgraničenja

U ovoj grupi se evidentiraju unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihodi koji se odnose na obračunski period a dospijevaju na naplatu po isteku obračunskog perioda.

Obaveze po osnovu kupovine finansijskih sredstava

Kupovina finansijskih sredstava uključuje se u vrednovanje imovine fonda na dan kupovine transakcije. Zaključena transakcija kupovine priznaje se u imovini fonda prema klasifikaciji finansijskih sredstava uz istovremeno formiranje obaveze za poravnanje.

Obaveze u stranoj valuti procjenju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Zastarjele obaveze isknižavaju se u korist prihoda.

Povezana lica fonda

U skladu sa odredbama Zakona o investicionim fondovima pod povezanim licima fonda se smatraju:

- društvo za upravljanje, zaposleni i lica u organima društva,
- banka depozitar,
- advokat odnosno advokatska kancelarija,
- revizor i poreski savjetnik koji se nalaze u ugovornom odnosu po osnovu pružanja usluga fondu,
- svako drugo lice koje je u prethodne dvije kalendarske godine zaključilo ugovor o obavljanju usluga za potrebe fonda.

4. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilans stanja

Ulaganja fonda u *Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju* na dan 31.12.2020. godine iznose 3.740.995,17 KM. Finansijska sredstva klasifikovana u ovu kategoriju uključuju:

Akcije	3.732.440,66 KM
Ostale hartije od vrijednosti/udjeli	8.554,51 KM
Gotovine i gotovinski ekvivalenti	260.469,29 KM

Akcije

Za vlasničke hartije od vrijednosti, kojima se trguje na tržištu Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine, fer vrijednost na dan utvrđivanja vrijednosti imovine se računa primjenom prosječne ponderisane cijene za ostvarene transakcije na berzi u poslednjih 10 dana kad je bilo trgovanja određenom vlasničkom hartijom u posljednjoj godini. Na dan 31.12.2020.godine u portfelju Fonda bilo je 12 hov koje su se vrednovala na ovaj način i njihova vrijednost ulaganja iznosi 3.166.073,40 KM.

U slučaju da nije bilo najmanje 10 dana trgovanja u godini fer vrijednost se utvrđuje u iznosu koji je manji od procjenjene vrijednosti ili posljednje ponderisane tržišne cijene kada je bilo trgovanje. U ovom slučaju imamo 8 hov koje su se vrednovala po tržišnoj cijeni i 2 hov po procijenjenoj. Vrijednost ulaganja tih hov iznosi 566.367,23 KM.

U portfelju Fonda nalazi se 14 hov čija je procjena nula i nemaju vrijednost.

Potraživanja u iznosu 125.075,80 KM čine:

- Iznos od 115.001,59 KM odnosi se na potraživanja po osnovu dividende (dividenda HEDR-R-A od 103.815,42 KM i dividenda TLKM-R-A OD 11.186,17 KM),
- Iznos od 10.044,21 KM odnosi se na potraživanja po osnovu datih avansa (sredstva se nalaze na skrbničkom računu Raiffeisen banke),
- Iznos od 30,00 KM odnosi se na potraživanje od društva za upravljanje po osnovu bankaske provizije.

U strukturi obaveza nalaze se obaveze prema društvu za upravljanje po osnovu upravljačke provizije za mjesec decembar 2020. godine u iznosu 11.786,57 KM i obaveze za izlaznu proviziju u iznosu 1.444,80 KM.

Na osnovu Odluke o otpisu obaveza i potraživanja OAIF „Jahorina Koin“ prema DUIF „Jahorina Konseko Progres“ a.d. Pale koja je donesena od strane Upravnog odbora Društva za upravljanje investicionim fondovima „Polara Invest“ a.d. Banja Luka dana 29.12.2020. godine otpisane su u potpunosti obaveze u iznosu od 8.891,66 KM i potraživanja u iznosu od 15.670,80 KM.

Iznos obaveza 8.891,66 KM čini naknada za upravljanje za period od 01.11.-02.12.2019. godine, a u iznos potraživanja 15.670,80 KM čini potraživanje od Društva za upravljanje investicionim fondovima „Jahorina Konseko Progres“ a.d. Pale, obračunato prema konačnim obračunu troškova na dan 31.12.2015. godine.

Osnivački kapital-udjeli Fonda je utvrđen u skladu sa Odlukom o potpunom preoblikovanju AZIF-a u preoblikovanju „Jahorina Konseko Invest“ a.d. Pale broj SK 10/18 od 05.07.2018. godine., u vrijednosti od 4,592,607.95 KM.

Osnovni kapital je raspoređen na vlasnike udjela na način da svakom vlasniku pripada broj udjela srazmjerni broju akcija u AZIF-u Jahorina Koin ad Pale na dan osnivanja otvorenog investicionog fonda Jahorina Koin a na osnovu liste akcionara u Centralnom registru hartija od vrijednosti Republike Srpske. Na dan prenosa imovine iz zatvorenog u otvoreni fond broj emitovanih udjela 1,969,600.00 koliki je bio i broj akcija AZIF-a.

Prospektom je definisano da će Fond u prve dvije godine dva puta vršiti otkup udjela i to u periodu do 12 i 18 mjeseci od registracije u Centralnom registru . Nakon isteka dvije godine nakon osnivanja, od 19.11.2020. godine Društvo vrši dnevni prijem zahtjeva za otkup i kupovinu zahtjeva.

Broj udjela na dan izvještavanja iznosi 1.489.864. Vrijednost jednog udjela na dan 31.12.2020.godine je utvrđena u iznosu od 2,7935 KM, a neto imovina iznosi 4.042.166,29 KM.

Revalorizacione rezerve po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju na dan 31.12.2020. godine predstavljaju akumulirane nerealizovane gubitke nastale po osnovu promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava (hartija od vrijednosti) Fonda, koje su klasifikovane kao "finansijska sredstva raspoloživa za prodaju", a u skladu sa IAS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje", po kojem se dobitak ili gubitak koji se javlja usljed promjene fer vrijednosti finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju treba priznati direktno u kapital, odnosno kao dio revalorizacionih rezerv

Bilans uspjeha

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od dividendi od domaćih emitenata u iznosu od 152.322,86 KM, prihodi od kamata u iznosu od 229,24 KM.

Ostale poslovne prihode čini izlazna provizija u visini 10% od vrijednosti isplate.

Poslovne rashode Fonda čini naknada po osnovu provizije za upravljanje Fondom u iznosu 158.340,47 KM,

Prodajom hartija iz portfelja fonda ostvaren je realizovani gubitak 824,39 KM. Neto realizovani dobitak/gubitak predstavlja razliku između ostvarene prodajne i nabavne, odnosno knjigovodstvene vrijednosti hartije.

Izveštaj o promjenama neto imovine

U posmatranom periodu imovina OAIF Jahorina Koin smanjena je za 232.033 KM , i to 45.553 KM odnosi se na povećanje od poslovanja fonda i 277.587 KM na smanjenje po osnovu povlačenja udjela.

Izveštaj o transakcijama sa povezanim licima

Kako je Prospektom utvrđeno , provizija za upravljanje 3,5% jedini trošak Fonda je provizija Društvu, a isplaćena upravljačka provizija je 151.947,52 KM.

Prospektom je definisano da je izlazna provizija prilikom otkupa udjela 3,5% od vrijednosti udjela za isplatu. U izvještajnom periodu Društvu je isplaćeno 2.669,33 KM izlazne provizije.

5. DODATNE INFORMACIJE

Pokazatelj troškova za obračunski period

Ukupna naknada za upravljanje + ukupni troškovi iz

$$\frac{\text{Člana 95. osim troškova iz stava 1. tačke b,e,i z}}{\text{Prosječna neto vrijednost imovine}} = \frac{142.669,67}{4.122,640,45} = 3,4606 \%$$

Društvo za upravljanje u skladu sa Prospektom naplaćuje proviziju za upravljanje 3,5%. Razlika između ova dva procenta se pojavljuje zbog različite osnovice, jer za obračun provizije osnovica je umanjena za korekciju vrijednosti ulaganja Fonda.

05.11.2020. godine Komisija za hartije od vrijednosti donijela je Stav u vezi sa utvrđivanjem osnovice za obračun naknade društvu za upravljanje kod otvorenih investicionih fondova koji su nastali preoblikovanjem zatvorenih investicionih fondova. Ovim stavom definisano je da se prekoračenja ulaganja koja su nastala inicijalno, prenosom iz imovine zatvorenih investicionih fondova ne isključuju iz osnovice za obračun naknade za upravljanje. U svim drugim slučajevima postojanja prekoračenja ograničenja ulaganja, koja su nastala usljed upravljačke aktivnosti društva za upravljanje nakon sprovedenog postupka preoblikovanja, kao i nedozvoljena ulaganja, iznos imovine koja je u prekoračenju se ne uključuje u obračun naknade društvu za upravljanje.

Korekcija vrijednosti ulaganja je 8.554,51 KM i odnosi se na ulaganja u udjele..

Pregled najviše i najniže vrijednosti imovine fonda i cijene po akciji za isti obračunski period u proteklih pet godina:

Opis	Tekuća godina	Prethodna godina	Ranije tri godine		
			2018	2017	2016
Najniža vrijednost imovine fonda	3.879.065,92	3.762.486,12	4.884.629,47		
Najviša vrijednost imovine fonda	4.388.056,96	5.952.034,37	5.114.320,00		
Najniža cijena po akciji / udjelu	2,6553	2,4101	2,48		
Najviša cijena po akciji / udjelu	2,8347	3,0220	2,60		
Najniža tržišna cijena	2,0400	1,0700	1,30		
Najviša tržišna cijena	2,7400	2,0900	1,30		

Pokazatelj berzanskih posrednika u trgovini hartijama od vrijednosti

Naziv berzanskog posrednika	I - VRIJEDNOST TRANSAKCIJA		II - OBRAČUNATA PROVIZIJA	
	Vrijednost transakcija	Učešće u ukupnoj vrijednosti transakcija	Iznos provizije	Učešće provizije u vrijednosti transakcija
1	2	3	3	5 = 4/2
BROKER NOVA	238.466,40	85,7342	834,63	0,350
RAIFFEISEN BROKER	39.680,00	14,2658	275,79	0,695
Ukupno	278.146,40	100,00	1.110,42	0,3997

6. IZVJEŠTAJ O RIZICIMA

- Rizik promjene cijene finansijskog instrumenta

Tržišni rizik predstavlja rizik nastanka gubitka vrijednosti imovine investicionog fonda usljed promjene tržišnih cijena imovine u portfelju fonda. Fond je izložen značajnom riziku promjene cijena finansijskih instrumenata, s obzirom na to da fond ima značajno ulaganje u finansijske instrumente kojima se trguje na berzama hartija od vrijednosti.

U skladu sa internom klasifikacijom nivoa rizika, rizik promjene cijena finansijskih instrumenata klasifikovan je u tri grupe – visoki, niski i umjereni rizik.

	31.12.2020.		30.09.2020.		31.12.2019.	
Nivo rizika	Iznos	% učešća u imovini	Iznos	% učešća u imovini	Iznos	% učešća u imovini
visoki	316.876	8,47%	818.444	21,25%	246.972	6,31%
umjeren	555.702	14,85%	609.961	15,84%	1.188.597	30,38%
niski	2.868.418	76,68%	2.423.564	62,92%	2.476.656	63,31%
Ukupno	3.740.995	100,00%	3.851.969	100,00%	3.912.225	100,00%

Rizik se prati i ocjenjuje na nivou svaka od 3 mjeseca. Kako je niski nivo rizika dominantan, u skladu sa internim procedurama rizik promjene cijena finansijskih instrumenata je nizak.

Fond ne može direktno uticati na cijenu finansijskog instrumenta, pa to čini diversifikacijom svog portfelja.

- Valutni rizik

Valutni rizik je rizik gubitka vrijednosti imovine Fonda zbog promjene vrijednosti jedne valute u odnosu na drugu. Službena valuta u Bosni i Hercegovini je konvertibilna marka (KM), a imovina Fonda iskazana u stranoj valuti preračunava se u KM primjenom važećeg kursa na dan bilansa. Kursne razlike utiču na prihode fonda, ali ne utiču na njegove novčane tokove. U narednoj tabeli prikazana je struktura imovine Fonda po pojedinoj valuti.

Pregled imovine po valutama na 31.12.2020. godine:

Opis	BAM	EUR	Ukupna vrijednost na dan izvještavanja
Akcije	3.732.440,66		3.732.440,66
Obveznice			
Ostale hartije od vrijednosti	8.554,51		8.554,51
Depoziti i plasmani			
Gotovine i gotovinski ekvivalenti	260.469,29		260.469,29
Ostala imovina	125.075,80		125.075,80
Ukupno	4.126.540,26		4.126.540,26
% učešća u ukupnoj vrijednosti	100,00%	0%	100,00%

U zavisnosti od procenta učešća imovine fonda u stranoj valuti a u skladu sa internom klasifikacijom nivoa rizika, valutni rizik je klasifikovan u tri grupe – visoki, niski i umjereni rizik.

Na dan 31.12.2020. godine u domaćoj valuti je iskazano 100% imovine Fonda. U skladu sa internom klasifikacijom nivoa rizika, nivo valutnog rizika je nizak.

- Kreditni rizik

Kreditni rizik se odnosi na dužničke hartije od vrijednosti iz portfelja fonda, pri čemu se analizira i prati rizik emitenta te hartije na mogućnost izmirenja svojih obaveza po izdatoj hartiji. Prati se stanje u

emitentima koji su izdali dužničke hartije i njihova sposobnost da izmire obaveze po hartijama. Na dan kontrole portfelj fonda nije izložen dužničkim hartijama od vrijednosti niti depozitima kod poslovnih banaka.

- **Kamatni rizik**

Imovina Fonda investirana je u vlasničke hartije od vrijednosti. Dužničke hartije od vrijednosti i depoziti kod banaka nisu evidentirani na dan kontrole.

- **Rizik likvidnosti**

Zaključno sa 31.12.2020. godine dominantan je visok nivo rizika u odnosu na ostale nivoe rizika, tako da je rizik likvidnosti visok.

	31.12.2020.		30.09.2020.		31.12.2019.	
Nivo rizika	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
nizak	730.700	17,71%	886.885	20,20%	1.687.532	32,54%
umjeren	1.090.851	26,44%	546.776	12,45%	2.414.392	46,55%
visok	2.304.989	55,86%	2.957.138	67,35%	1.084.354	20,91%
Ukupno	4.126.540	100,00%	4.390.799	100,00%	5.186.279	100,00%

- **Rizik koncentracije**

Imajući u vidu da je učešće emitenta Hidroelektrane na Drini a.d.Višegrad 33,82% u ukupnoj neto vrijednosti imovine fonda a i da je više od 40% neto vrijednosti imovine fonda uloženo u sektor Proizvodnja i snabdijevanje el. energijom i gasom u skladu sa internom klasifikacijom nivoa rizika, rizik koncentracije je visok.

- **Rizik otkupa udjela**

Rizik otkupa udjela predstavlja rizik nemogućnosti isplate po osnovu dospjelih zahtjeva za otkup udjela od strane vlasnika udjela. Prilikom izračunavanja rizika otkupa udjela, Društvo procjenjuje vrijednost imovine fondova koju je moguće unovčiti u rokovima od 30, 90 i 180 dana. U skladu sa internim klasifikacijom nivoa rizika, rizik otkupa udjela je visok.

	Period 30 dana	Period 90 dana	Period 180 dana
Procijenjena vrijednost likvidne imovine	802.856	1.033.379	1.558.527
Ukupna imovina fonda	4.126.540	4.126.540	4.126.540
Procent likvidnosti	19,46%	25,04%	37,77%

Ostali rizici

Fond se u poslovanju susreće i sa sljedećim vrstama rizika:

- **Rizik poravnanja i rizik druge ugovorne strane**

Plaćanje svih transakcija sa hartijama od vrijednosti vrši se putem ovlašćenih brokera. Rizik neplaćanja je minimalan, jer se vlasništvo nad prodanim hartijama od vrijednosti preknjižava na kupca istovremeno sa naplatom potraživanog iznosa. Prilikom kupovine, plaćanje se vrši istovremeno sa prenosom kupljenih HOV.

- **Rizik promjene kamatnih stopa**

Rizik promjene kamatne stope predstavlja rizik koji može dovesti do promjene vrijednosti imovine Fonda, pošto promjena kamatnih stopa direktno utiče na promjenu cijena hartija od vrijednosti u portfelju Fonda, kojima se trguje na berzama i na drugim uređenim javnim tržištima.

Ulaganjem imovine Fonda u dužničke hartije od vrijednosti, na domaćim i stranim finansijskim tržištima, se povećava kamatni rizik, obzirom da se tržišna vrijednost instrumenata sa fiksnim prinosom mijenja u zavisnosti od promjene kamatnih stopa, naročito kod obveznica koji imaju duže rokove dospeljeća.

Optimalna mjera izloženosti kamatnom riziku predstavlja prosječno vrijeme do dospeljeća obveznice (duracija), tako da kod rasta kamatnih stopa bolji učinak imaju portfelji sa manjom duracijom, a kada kamatne stope padaju bolji učinak imaju portfelji sa većom duracijom.

Ovaj rizik se ispoljava na vrijednost neto imovine Fonda i Društvo za upravljanje može uticati na njegovo smanjenje.

Društvo za upravljanje će voditi aktivnosti na smanjenju ovoga rizika aktivnim praćenjem visine kamatnih stopa, praćenjem likvidnosti instrumenata na tržištu, diverzifikacijom ulaganja u više vrsta dužničkih hartija od vrijednosti, sa različitim rokovima njihovog dospeljeća i ograničavanjem prosječnog vremena do dospeljeća ovih hartija.

Nivo rizika promjene kamatne stope je umjeren.

- **Rizik inflacije**

Ovaj rizik predstavlja rizik koji se odnosi na rast stope inflacije u državi ili entitetu u kojoj Fond posjeduje imovinu i on može dovesti do pada vrijednosti neto imovine Fonda. Ovaj rizik može uticati na smanjenje neto vrijednosti imovine Fonda. Rizik promjene inflacije se ispoljava na vrijednost imovine Fonda.

Društvo za upravljanje ne može direktno uticati na pojavu rizika inflacije, ali može smanjiti ovaj rizik pravovremenom i adekvatnom procjenom rasta ili pada vrijednosti valuta, u kojima se obračunava vrijednost pojedine imovine Fonda.

Nivo rizika inflacije je umjeren.

- **Rizik reinvestiranja**

Ovaj rizik predstavlja rizik da će budući novčani prilivi od pojedinih finansijskih instrumenata biti reinvestirani po nižim kamatnim stopama i da će reinvestiranje pod navedenim uslovima dovesti do smanjenja očekivanog prinosa Fonda.

Ovaj rizik je najizraženiji kod obveznica i novčanih depozita u poslovnim bankama, u periodima pada visine kamatnih stopa, pošto se kuponi reinvestiraju po manjoj stopi od stope prinosa do dospeljeća, koja je bila u trenutku kupovine finansijskog instrumenta.

Društvo za upravljanje ne može uticati na ovaj rizik iz razloga što visinu kamatnih stopa utvrđuje izdavalac dužničkih hartija od vrijednosti.

Nivo rizika reinvestiranja je umjeren.

- **Rizik banke depozitara, poslovne banke i kastodi banke**

Ovaj rizik predstavlja opasnost da će Fond izgubiti dio imovine kod banke depozitara, kod poslovne banke ili kod kastodi banke, usled njihovih finansijskih teškoća i unutrašnjih dešavanja, koja mogu ugroziti imovinu Fonda.

Rizik gubitka imovine kod ovih banaka može nastati kao posledica lošeg upravljanja, propusta ili prevara.

Nivo rizika banke depozitara, poslovne banke i kastodi banke je nizak.

- **Rizik promjene poreskih propisa**

Ovaj rizik predstavlja vjerovatnoću izmjena poreskih propisa u Republici Srpskoj i u državama u kojima Fond ima ulaganja, pošto navedene izmjene mogu dovesti do smanjenja profitabilnosti Fonda, obzirom da su poreski propisi koji regulišu vlasništvo i transakcije finansijskim instrumentima veoma složeni i da njihove promjene obično ne prate inovacije finansijskih instrumenata.

Povećanjem poreskih stopa određene vrste imovine koja se nalazi u portfelju Fonda ili naknadnim oporezivanjima finansijskih transakcija Fonda, može za posledicu imati poslovni gubitak Fonda.

Društvo za upravljanje ne može uticati na ovaj rizik i jedino što može učiniti su savjeti potencijalnim investitorima u Fond da, prije donošenja odluke o kupovini udjela Fonda, dobro prouče poreske zakone Republike Srpske.

Nivo rizika promjene poreskih propisa je umjeren.

- **Politički i regulatorni rizik**

Ovaj rizik predstavljaju rizike koji mogu dovesti do promjene vrijednosti imovine Fonda, usled negativnog uticaja političke nestabilnosti država, na čijim tržištima Fond investira svoju imovinu, obzirom da političke promjene u tim državama mogu dovesti do promjene vladine politike ili do promjene Zakona koji regulišu ulaganja na finansijskim tržištima, što za posledicu može imati promjenu poreskih zakona, promjenu vrijednosti domaće valute, ograničenje stranih investicija i više drugih negativnih posledica za investitore.

Društvo za upravljanje ne može uticati na ovaj rizik, obzirom da nema mogućnost da utiče na političke događaje u državama u kojima investira ali je u obavezi da brzo i odgovorno reaguje, kako bi zaštitilo imovinu Fonda.

Nivo političkog i regulatornog rizika je umjeren.

- **Rizik promjene pozitivnih propisa**

Ovaj rizik predstavlja rizik nastanka gubitaka za Fond primjenom novih Zakona, koji su nepovoljniji za Fond u odnosu na prethodne Zakone.

Kod ovog rizika postoji i dodatna opasnost tumačenja donosilaca Zakona i njegove primjene od strane domaćih Sudova, koje mogu negativno uticati na poslovanje Fonda.

Društvo za upravljanje ne može uticati na ovaj rizik.

Nivo rizika promjene pozitivnih propisa je umjeren

Banja Luka, februar 2021. godine

Lice odgovorno za sastavljanje nota:

Milja Tomašević
Licenca br.SRT-0404/20

Izvršni direktori:

Duško Šuka

Vladan Jović